

2025-10-06

Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet
Ert dnr LI2025/01164

Djurens Rätts remissvar angående En ny kontrollorganisation i livsmedelskedjan – för ökad effektivitet, likvärdighet och konkurrenskraft (SOU 2025:64)

Djurens Rätt är Sveriges ledande djurrätts- och djurskyddsorganisation. Vi tackar för möjligheten att bidra med synpunkter på hur förslagen kan påverka djuren. Vi önskar framföra följande:

Sammanfattning

Djurens Rätt ser både fördelar och nackdelar med de olika förslagen som presenteras i utredningen.

- Djurens Rätt varken avstyrker eller tillstyrker förslaget om att Livsmedelsverket ska vara behörig kontrollmyndighet för att inom djurskyddsområdet utöva offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet i slakterier, förutsatt att djurskyddet inte kompromissas eller försämras.
- Ett viktigt komplement till den fysiska djurskyddskontrollen på slakterier är kamerabevakning. Vi föreslår att obligatorisk kamerabevakning ska införas på slakterier, vilket föreslås i betänkandet Kamerabevakning för ett bättre djurskydd, SOU 2023:27.
- Djurens Rätt avstyrker delvis de föreslagna exemplen som utredningen ger på hur djurägarens ställning kan höjas.

- Djurens Rätt menar att det finns behov av ny sekretessbestämmelse då många djurskyddsproblem mörkas genom maskning i kontrollrapporter av sekretesskäl.
- Djurens Rätt ställer sig kritiska till att företag med djur ska få sänkta eller borttagna avgifter och i stället finansieras med allmänna medel.

Specifika kommentarer

Djurskyddskontroller

Utredningen föreslår flera olika åtgärder som berör djurskydd vid och i anslutning till slakt. Djurens Rätt varken avstyrker eller tillstyrker förslaget om att Livsmedelsverket ska vara behörig kontrollmyndighet för att inom djurskyddsområdet utöva offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet i slakterier. Utredningen påtalar att det visserligen innebär ett avsteg från Länsstyrelsens ansvar som huvudsaklig operativ kontrollmyndighet för djurskydd, men att det enligt Livsmedelsverket inte är så stor skillnad från hur det fungerar i dag eftersom Livsmedelsverket redan utför djurskyddskontroller i slakterierna. Djurens Rätt anser att om Livsmedelsverket ska ta över länsstyrelsernas djurskyddsuppgifter på slakterier är det av största vikt att djurskyddet inte riskeras att försämrats, och att tillräckligt med resurser och kompetens tillsätts. Djurskyddet i samband med slakt får inte kompromissas med, det måste förbättras. Idag är viss slakt undantagen från kravet på officiell veterinär. Om ansvaret för djurskydd på slakterier flyttas från länsstyrelserna till Livsmedelsverket är det av stor vikt att djurskyddet vid all slakt ska kontrolleras av Livsmedelsverket.

Att införa kamerabevakning på slakterier är ett exempel på en åtgärd som kan stärka djurskyddet. Vi föreslår att obligatorisk kamerabevakning ska införas på slakterier, vilket föreslås i betänkandet Kamerabevakning för ett bättre djurskydd, SOU 2023:27¹. En potentiell fördel med kamerabevakning är att det kan ge en positiv inverkan på slakteripersonalens beteende vid djurhanteringen, och bildupptagningar kan vara värdefulla som underlag i det preventiva utvecklingsarbetet med djurskyddet samt vid upptäckt av misstänkta djurskyddsbrister. Kamerabevakning bör däremot inte ersätta några fysiska kontroller utan ses som ett komplement.

Djurägarens ställning

Livsmedelsverket är den myndighet som tar beslut om otjänligt kött på slakteriet, och i dagsläget är slakteriet mottagaren av beslutet och den som kan överklaga. Detta gör att djurägare inte kan påverka beslut som har en negativ inverkan på deras ekonomi. I utredningen har djurägare beskrivit att Livsmedelsverket tidigare informerat om vissa kassationer till djurägaren, vilket gjorde att djurägaren direkt kunde vidta åtgärder avseende djurskydd och livsmedelssäkerhet på gården. Utredningen bedömer att djurägarens ställning behöver stärkas, och föreslår att regeringen uppdrar åt Livsmedelsverket att redovisa förslag på åtgärder som stärker djurägarens ställning. Utredningen ger exempel på åtgärder som kan göras, där de nämnda exemplen är följande:

1. att djurägaren ska få information om beslut som Livsmedelsverket fattar mot slakterier som rör djuren, vid

¹ Djurens Rätts svar på remiss Kamerabevakning för bättre djurskydd (SOU 2023:27)
<https://www.regeringen.se/contentassets/bae7bcca5dff4df4ada69472cc220023/djurenslatt.pdf>

helt kassation ska djuret hållas kvar tills beslutet har nått djurägaren.

2. att djurägaren ska vara Livsmedelsverkets motpart i handläggning av ärenden som rör djuren.
3. att djurägaren ska få begära omprövning av och överklaga Livsmedelsverkets beslut.

Djurens Rätt avstyrker föreslagna exemplen 2 och 3, och till viss del föreslaget exempel 1. Djurägaren bör informeras om beslut om kassationer i syfte att direkt kunna åtgärda potentiella djurskyddsproblem på gården, men det finns ingen anledning att hålla kvar det döda djuret tills beslutet nått djurägaren.

År 2024 kasserades nästan 4,5 miljoner kycklingar², och utredningen nämnde att tidigare år har Livsmedelsverkets officiella veterinärer meddelat 575 beslut om helt kassation av nötkreatur, där 353 beslut berodde på allmänt utbredd sjukdom hos djuret. Att djurägare får vara en del av processen eller rättsligt kunna påverka de beslut som rör djuren när det kommer till Livsmedelsverkets beslut om kassation kan leda till mer arbete med överklagan, och mindre objektivitet i frågan jämfört med om slakteriet är den rättsliga motparten.

Sekretess

Utredningen bedömer att det inte finns något behov av någon ny sekretessbestämmelse, då nuvarande bestämmelser ger tillräcklig möjlighet att skydda sekretessbelagda uppgifter från att röjas.

Djurens Rätt menar att det visst finns behov av ny

² Jordbruksverket, *Animalieproduktion, års- och månadsstatistik – 2024:12*.

[Animalieproduktion, års- och månadsstatistik – 2024:12 - Jordbruksverket.se](#) [2025-09-26]

sekretessbestämmelse, då många djurskyddsproblem mörkas genom maskning i kontrollrapporter av sekretesskäl.

Rapporter från djurskyddskontroller är offentliga handlingar enligt offentlighets- och sekretesslagen samt offentlighets- och sekretessförordningen. Trots detta har Djurens Rätt noterat en ökad tendens att sekretessbelägga information som rör djurskyddsbrister, vilket försvårar en oberoende granskning av myndigheternas arbete och insyn i livsmedelsindustrin. Djurens Rätt anser att den ökade sekretessbeläggningen har en negativ påverkan på djurskyddet, konsumenter och på samhällets förtroende till rättsväsendet.

För att lösa problemet med sekretessbelagda djurskyddsbrister och likrikta myndigheternas sekretesshantering bör ett liknande undantag för sekretess som finns för produktsäkerhet införas för djurskyddsbrister i offentlighets- och sekretesslagen. Ett annat alternativ kan vara att förtydliga i förordningen att djurskyddsbrister inte kan klassas som affärs- eller driftsförhållanden. Det skulle öka förtroendet för rättsväsendet och öka insynen i hur djuren behandlas i livsmedelsindustrin, samt potentiellt minska risken att djurhållares hemadresser används på fel sätt.

Förslag om finansiering med allmänna medel

Djurens Rätt ställer sig kritiska till att företag med djur ska få sänkta eller borttagna avgifter och i stället finansieras med allmänna medel. Dessa företag hanterar levande och kännande individer, vilket gör att företagen ska ha högre krav på sig och flera kontroller. Det är viktigt att företag som håller eller hanterar djur själva betalar diverse utgifter, bland annat utgifter för kontroller. Kontrollen medför också mervärden för företagen och det är rimligt

att företagen betalar för den. Att sänka eller ta bort avgifter för företag med djur kan riskera en mer slapphänt hantering av djur då det inte finns ett lika stort ekonomiskt incitament att efterfölja lagstiftning. Det är dessutom inte lämpligt att allmänna medel än en gång ska gynna produktionen av animaliska produkter, en produktion som är både ohållbart och etiskt ifrågasatt. Allmänna medel bör stället gå till att finansiera omställningen till växtbaserad kost.

Bearbetat av:

Sebastian Wiklund
Samhällspolitisk chef

Jenny Löf
Sakkunnig etolog

Djurens Rätt arbetar globalt för att göra skillnad för de djur som är flest och har det sämst. Det har vi gjort sedan 1882. Med målinriktade kampanjer, företagssamarbeten och politiskt påverkansarbete är vi en av världens ledande djurrätts- och djurskyddsorganisationer, med 50 000 medlemmar i Sverige.